

Nereden para bulduk nerelere harcadık?

Genel inanış, halkımızın çok tükettiği şeklinde. İyi de ne kadar tüketiyoruz? Halkın paraları nereden geliyor, nereye gidiyor? TÜİK'in yayınladığı 2016 hanehalkı tüketim harcamaları verilerine bir bakalım...

İç tüketim ve ihracat artacak ki, üretim artsın. Yatırım artsın. İstihdam artsın. Ekonomi büyüsün...

Halkın tüketiminin artması, iç talebin büyümesi bakımından önemli de... Halk gelirinun daha büyük bölümünü tüketime tahsis edince, (1) Tasarruflar azalıyor. (2) Tasarruf açığını kapatmak için dışarıdan borçlanıyoruz.

Genel inanış, halkımızın çok tükettiği şeklinde. İyi de ne kadar çok tüketiyoruz? Halkın paraları nereye gidiyor?

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2016 yılında hane halkının tüketim harcamaları ile ilgili verileri yayınladı.

- Aylık hane halkı başı (kişi başı) tüketim harcaması (cari fiyatla) 2015 yılında 1.455 TL iken 2016 yılında yüzde 12.8 arttı, 1.642 TL oldu. (2016 yılında enflasyon yüzde 8.81 arttı, ekonomi yüzde 2.9 büyüdü.)

- Aylık hane başı tüketim harcaması 2015 yılında 3.043 TL iken 2016 yılında yüzde 11.9 artarak 3.406 TL oldu.

TOPLAM TÜKETİM HARCAMALARIMIZ		
Harcama türü	2015	2016
Gıda/alkolsüz içecek	20.2	19.5
Alkol, sigara	4.2	4.4
Giyim, ayakkabı	5.2	5.2
Konut ve kira	26.0	25.2
Mobilya ev aleti	6.1	6.3
Sađlık	2.0	2.0
Ulaştırma	17.0	18.2
Haberleşme	3.7	3.7
Eğlence, kültür	2.9	2.8
Eđitim hizmetleri	2.2	2.3
Lokanta, otel	6.4	6.4
Çeşitli mal, hizmet	4.3	4.2
Toplam	100	100

Aile başı aylık tüketim harcaması rakamlarına göre, 2016 yılında hanelerimizin toplam tüketim harcamaları (cari fiyatla) yılda 931.7 milyar TL'ye ulaştı.

Yıllık tüketim harcaması 2014 yılında 730.4 milyar TL, 2015 yılında 796.9 milyar TL idi.

Hane halkının tüketim harcamaları “iç piyasanın büyüklüğünü” belirler. Cari fiyatla 2016 yılında hanelerin toplam tüketim harcamasındaki artış cari fiyatla yüzde 16.9 oranında gerçekleşti.

Esas maaşla geçiniyoruz

Halkımızın ana gelir kaynağı, maaş ücret, emekli ödemeleri ve sosyal ödemeler... İşte onun için halkımız devamlı olarak maaş, ücret artışı, emekli ödeme artışı ve sosyal ödeme artışı bekliyor.

Ailelerin tüketim harcaması kaynağı	Aile (Hane) Sayısı		Yüzde	
	2002	2016	2002	2016
Toplam aile	16.466	22.296	100	100
Maaş ve ücret	7.321	12.266	44.5	55.0
Müteşebbis	4.802	3.525	29.2	15.8
G. menkul ve menkul	475	298	2.9	1.3
Emekli	2.614	3.836	15.9	17.2
Diğer gelirler	1.232	2.370	7.5	10.7

2016 yılında toplam 931.7 milyar TL’lik tüketim harcamasının yüzde 55’ini maaş ve ücret geliriyle yaptı. Emekli geliriyle yapılan harcamaların toplam tüketim harcamasındaki payı yüzde 15.9, diğer karşılıksız gelirlerin payı yüzde 7.7 oranında.

Müteşebbis gelirleri ile yapılan harcamaların payı yüzde 29.2, gayrimenkul ve menkul gelirleri ile yapılan harcamaların payı yüzde 2.9 oranında.

Gıdasız yaşanmıyor

Halkımız için en önemli tüketim harcaması gıda harcaması iken konut ve kira harcamalarının ağırlığı arttı.

2016 yılında toplam tüketim harcamalarında konut ve kiranın payı yüzde 25.2 iken gıda ve alkolsüz içkinin payı yüzde 19.5 oldu. Bu iki ana harcama kalemine ulaştırma harcamalarının yüzde 18.2 olan ağırlığı da eklenince, gıda, konut ve ulaştırmanın toplam tüketim harcamasındaki ağırlığı yüzde 62.9’a ulaşıyor.

Toplam tüketim harcamalarında giyim ve ayakkabının payı yüzde 5.2’ye, mobilya, ev aletleri ve bakım hizmetlerinin payı yüzde 6.3’e kadar gerilemiş durumda.

Toplam tüketim harcamalarından gıdaya ayrılan pay, gelir grubuna göre değişiyor. Alt gelir grubundakiler de gıda harcamalarının toplam harcamadaki payı yüzde 28.9 iken üst gelir grubunda bu oran yarıya iniyor yüzde 14.2 oluyor.